

Studiestöd

15

Förslag till statsbudget för 2003

Studiestöd

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2	Lagförslag.....	7
2.1	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	7
2.2	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).....	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstudierande.....	12
3	Utgiftsområde 15 Studiestöd.....	13
3.1	Omfattning.....	13
4	Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd.....	15
4.1	Budgetförslag.....	15
4.1.1	25:1 Studiehjälp m.m.....	15
4.1.2	25:2 Studiemedel m.m.....	16
4.1.3	25:3 Studiemedelsräntor m.m.....	19
4.1.4	25:4 Rekryteringsbidrag.....	20
4.1.5	25:5 Vuxenstudiestöd m.m.....	21
4.1.6	25:6 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.....	22
4.1.7	25:7 Bidrag till vissa studiesociala ändamål.....	23
4.1.8	25:8 Bidrag till vissa organisationer m.m.....	24

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	5
Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde Studiestöd.....	14
Tabell 3.2 Härledning av ramnivå 2003-2004	14
Tabell 4.25:1 Anslagsutveckling för Studiehjälp m.m.....	15
Tabell 4.25:1 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	16
Tabell 4.25:2 Anslagsutveckling för Studiemedel m.m.....	16
Tabell 4.25:2 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	19
Tabell 4.25:3 Anslagsutveckling för Studiemedelsräntor m.m.....	19
Tabell 4.25:3 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	20
Tabell 4.25:4 Anslagsutveckling för Rekryteringsbidrag.....	20
Tabell 4.25:4 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	21
Tabell 4.25:5 Anslagsutveckling för Vuxenstudiestöd m.m.	21
Tabell 4.25:5 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	22
Tabell 4.25:6 Anslagsutveckling för Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.....	22
Tabell 4.25:6 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	23
Tabell 4.25:7 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studiesociala ändamål.....	23
Tabell 4.25:7 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	23
Tabell 4.25:7 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	24
Tabell 4.25.8 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa organisationer m.m.	24
Tabell 4.25:8 Härledning av anslagsnivå 2003-2004.....	24

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), 2. antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395), 3. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande, 4. godkänner att under 2003 lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett	- belopp om 120 900 000 000 kronor (avsnitt 4.1.3), 5. bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 25:7 <i>Bidrag till vissa studiesociala ändamål</i> beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kronor efter 2003 (avsnitt 4.1.7), 6. för budgetåret 2003 anvisar anslagen under utgiftsområde 15 <i>Studiestöd</i> enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anlagstyp	
25:1 Studiehjälp m.m.	ramanslag	3 010 960
25:2 Studiemedel m.m.	ramanslag	11 034 219
25:3 Studiemedelsräntor m.m.	ramanslag	5 585 224
25:4 Rekryteringsbidrag	ramanslag	2 028 992
25:5 Vuxenstudiestöd m.m.	ramanslag	64 356
25:6 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	ramanslag	60 520
25:7 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	ramanslag	25 450
25:8 Bidrag till vissa organisationer m.m.	ramanslag	39 959
Summa		21 849 680

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §²

Sekretess gäller hos Riksbanken i ärenden enligt lagstiftningen om valutareglering och betalningar till och från utlandet för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men.

Sekretess gäller i ärende om studiestöd och i ärende hos Centrala studiestödsnämnden om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Såvitt gäller annat än studiestöd under sjukdom gäller sekretessen dock inte beslut i ärendet.

Sekretess gäller i ärende om studiestöd *och rekryteringsbidrag till vuxenstuderande samt* i ärende hos Centrala studiestödsnämnden om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Såvitt gäller annat än studiestöd under sjukdom *eller rekryteringsbidrag under sjukdom* gäller sekretessen dock inte beslut i ärendet.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 1996:155.

Sekretess gäller, i annat fall än som avses i andra stycket och 8 kap. 6–8 §§, i ärende om utlåning av allmänna medel för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte ansökan eller beslut i ärendet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

2.2 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395) dels att 2 kap. 6 §, 3 kap. 9 § och 4 kap. 12 § skall ha följande lydelse, dels att punkt 5 a i övergångsbestämmelserna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §

Studiehjälp får lämnas för de delar av ett läsår då den studerande bedriver studier. Bestämmelser om studiehjälp under sjukdom och ledighet finns i 10 §.

Studiehjälp får lämnas för de delar av ett läsår då den studerande bedriver studier. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att studiebidrag och extra tillägg får lämnas även för annan tid.* Bestämmelser om studiehjälp under sjukdom och ledighet finns i 10 §.

Studiehjälp beräknas bara för hela, sammanhängande tidsperioder under ett kalenderhalvår om 15 dagar för heltidsstuderande och 30 dagar för deltidstuderande, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

Det får bestämmas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer hur många dagar ett läsår skall anses omfatta vid tillämpningen av detta kapitel och hur dessa dagar skall fördelas på kalenderhalvåren.

3 kap.

9 §¹

Trots vad som anges i 8 § är rätten till studiemedel i form av studielån begränsad till sammanlagt högst det antal veckor som anges nedan från och med det kalenderår då den studerande fyller 41 år.

Det antal veckor som den studerande tidigare har haft studielån skall räknas in i det sammanlagda antalet veckor. Detta gäller dock inte studielån som har lämnats för

1. studier på grundskolenivå,
2. studier i någon annan sådan utbildning som avses i 2 § andra stycket

– till den del som lånet har skrivits av med stöd av 4 kap. 22 §, eller

– om lånet har lämnats samtidigt med ett högre bidrag enligt 3 kap. 13 §, till den del som lånet annars skulle ha gett rätt till avskrivning med stöd av

Det antal veckor som den studerande tidigare har haft studielån skall räknas in i det sammanlagda antalet veckor. Detta gäller dock inte studielån som har lämnats för studier på grundskolenivå. *Vad gäller studielån som har lämnats för studier i någon annan sådan utbildning som avses i 2 § andra stycket skall hälften av antalet veckor räknas in.*

¹ Senaste lydelse 2001:304.

4 kap. 22 §.

Om den studerande inte har fått studielån under en sammanhängande period skall rätten till fortsatta studielån bedömas med beaktande av den studerandes ålder vid den nya studiemedelsperiodens början. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som skall anses vara en sammanhängande period.

Ålder som uppnås under kalenderåret	Antal veckor
41 år	220
42 år	200
43 år	180
44 år	160
45 år	140
46 år	120
47 år	100
48 år	80
49 år	60
50 år	40

4 kap.**12 §**

Efter ansökan av låntagaren får årsbeloppet sättas ned enligt bestämmelserna i 13–18 §§.

Efter ansökan av låntagaren får årsbeloppet sättas ned enligt bestämmelserna i 13–18 §§. *Nedsättning med stöd av 13 § 1 får dock ske utan ansökan av låntagaren.*

5 a.² Vid bedömningen av om studielån får lämnas enligt 3 kap. 9 § i den nya lagen, skall trots vad som sägs i punkten 5 inte räknas in studielån och återbetalningspliktiga studiemedel som har beviljats för

1. *studier på grundskolenivå,*
 2. *studier i någon annan sådan utbildning som avses i 4 kap. 2 § eller 7 kap. 1 § i den gamla lagen, om utbildningen ger grundläggande eller särskild behörighet för grundläggande högskoleutbildning*

– *till den del som lånet har skrivits av med stöd av 8 kap. 11 § i den gamla lagen, eller*

– *om studielånen eller de återbetalningspliktiga studiemedlen har lämnats som särskilt vuxenstudiestöd eller särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, till den del som lånet annars skulle ha gett rätt till*

5 a. Vid bedömningen av om studielån får lämnas enligt 3 kap. 9 § i den nya lagen, skall trots vad som sägs i punkten 5 inte räknas in studielån och återbetalningspliktiga studiemedel som har beviljats för *studier på grundskolenivå. Vad gäller studielån som har lämnats för studier i i någon annan sådan utbildning som avses i 4 kap. 2 § eller 7 kap. 1 § i den gamla lagen skall hälften av tiden räknas in.*

² Senaste lydelse 2001:304.

avskrivning enligt 8 kap. 11 § i den gamla lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande skall införas två nya paragrafer, 19 a och 19 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till Centrala studiestödsnämnden lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till Överklagandenämnden för studiestöd lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

19 b §

Allmän försäkringskassa skall enligt de bestämmelser som regeringen meddelar lämna Centrala studiestödsnämnden eller Överklagandenämnden för studiestöd de uppgifter som har betydelse för tillämpningen av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

3 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Samtliga anslag under utgiftsområdet hör till politikområdet Utbildningspolitik som presenteras under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar kostnader för olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier. Kostnader för förvaltningen av studiestöden, som huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN), redovisas under utgiftsområde 16 politikområde Utbildningspolitik.

Inom utgiftsområdet anslås medel för studie hjälp i form av studiebidrag, inackorderings tillägg och extra tillägg för studerande inom främst gymnasieskolan, studiemedel i form av

studiebidrag, samt medel för räntesubventioner och avskrivning av studielån. Vidare anslås medel för rekryteringsbidrag vid vuxenstudier, olika former av vuxenstudiestöd, bidrag vid korttidsstudier, bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk samt bidrag för studiesociala ändamål.

Vissa studiestöd är rättighetsstyrda. Detta innebär att anslagsbelastningen, förutom av reglerna för lån och bidrag, främst är beroende av antalet studerande i utbildningar som ger rätt till studiestöd och de studerandes val av studiestöd. Bestämmelserna som reglerar rätten till studiestöd och återbetalningen av studielån finns främst i studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655) samt CSN:s tillämpningsföreskrifter. Bestämmelser om rekryteringsbidraget återfinns i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande.

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde Studiestöd

Miljoner kronor

	Utfall 2001	Anslag 2002 ¹	Utgiftsprognos 2002	Förslag anslag 2003	Beräknat anslag 2004
Politikområde Utbildningspolitik	19 089	21 607	21 137	21 850	23 077
Totalt för utgiftsområde 15	19 089	21 607	21 137	21 850	23 077

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget i samband med 2002 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

Tabell 3.2 Härledning av ramnivå 2003-2004

Miljoner kronor

	2003	2004
Anvisat 2002 i 2002 års statsbudget	22 567	22 567
Förändring till följd av: Pris- och löneomräkning		
Beslut	-1 059	-1 086
Övriga makroekonomiska förutsättningar	537	759
Volym	-2	838
Överföring till/från andra anslag	-9	-0,3
Övrigt	-184	0
Förslag/beräknat anslag	21 850	23 077

4 Anslag inom utgiftsområde 15

Studiestöd

4.1 Budgetförslag

4.1.1 25:1 Studiehjälp m.m.

Tabell 4.25:1 Anslagsutveckling för Studiehjälp m.m.

Tusental kronor

2001	Utfall	2 604 634	Anslags- sparande	137 066
2002	Anslag	2 681 820	Utgifts- prognos	2 665 780
2003	Förslag	3 010 960		
2004	Beräknat	3 114 600		

Anslaget finansierar studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg enligt studiestödslagen (1999:1395). Vidare finansierar anslaget – enligt särskild författning (CSNFS 1983:17) – ersättning till svenska elever utomlands för dagliga resor.

Studiehjälpen består av tre olika bidrag som kan lämnas till studerande i gymnasieskolan eller annan utbildning på motsvarande nivå. Studiebidraget är ett generellt bidrag. Extra tillägg är ett behovsprövat bidrag som studerande från inkomstsvaga hushåll kan ansöka om. Likaså är det statliga inackorderingstillägget till studerande utanför det offentliga skolväsendet behovsprövat.

Utgifterna är främst beroende av antalet ungdomar i åldern 16–20 år som studerar i gymnasieskolor eller motsvarande skolformer.

Anslagssparandet för 2001 beror på ett lägre antal studerande än beräknat.

Regeringens överväganden

Regeländring

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall få meddela föreskrifter om att studiebidrag och extra tillägg får lämnas även för tid då den studerande inte bedriver studier.

Skälen för regeringens förslag: För att stärka barnfamiljernas situation föreslog regeringen i 2001 års ekonomiska vårproposition att studiebidraget till studerande i gymnasieskolan fr.o.m. 2003 skulle utökas till att lämnas i tio månader i stället för nio månader. Ett sådant system gällde under åren 1993–1995. För att åter införa en möjlighet till studiebidrag även för sådan tid då studier inte bedrivs krävs en ändring i studiestödslagen. Centrala studiestödsnämnden (CSN) och Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på författningsförslaget.

Studiebidrag får enligt 2 kap. 6 § studiestödslagen lämnas för de delar av ett läsår då den studerande bedriver studier. Särskilda bestämmelser gäller under sjukdom. Liksom andra studiestöd lämnas alltså studiebidrag som huvudregel bara under faktisk studietid. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har bemyndigande att föreskriva hur många dagar ett läsår skall anses omfatta och hur dessa dagar skall fördelas på kalenderhalvåret. Av 2 kap. 6 § studiestödsförordningen (2000:655) följer att ett

läsår om 40 veckor anses vara nio månader och att fyra månader räknas till höstterminen och fem månader räknas till vårterminen. Detta innebär att en studerande i gymnasieskolan som regel har rätt till studiehjälp under nio månader per år.

Regeringen anser i likhet med CSN att det är lämpligt att förändra 2 kap. 6 § studiestödslagen på ett sätt som motsvarar vad som gällde t.o.m. juni 1995. Särskilt mot bakgrund av att studiehjälpssystemet för närvarande är föremål för en översyn (dir. 2002:47) är det olämpligt att nu göra några mer ingripande förändringar i lagstiftningen. Därför bör ett bemyndigande införas som innebär att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall få meddela föreskrifter om att studiebidrag får lämnas även för tid då den studerande inte bedriver studier. Regeringens avsikt är att i studiestödsförordningen reglera detta närmare för att studiebidrag till studerande i gymnasieskolan skall kunna lämnas under tio månader per år. Vad som skall gälla för studiebidraget bör också gälla för det extra tillägget.

Kostnaden för det utökade studiebidraget och det extra tillägget beräknas till ca 300 miljoner kronor per år. Från och med 2003 har anslaget därför ökat med motsvarande belopp.

Resultatinformation

Studiebidrag

Under 2001 betalades studiebidrag ut till ca 388 500 elever. Enligt Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik beräknas antalet ungdomar i åldern 16–20 år öka något under kommande budgetår. Regeringen beräknar att ungefär 395 500 elever kommer att få studiebidrag under budgetåret 2002 och 404 000 elever under budgetåret 2003. Bidraget lämnades under 2001 och lämnas även innevarande år med 950 kronor per månad under den del av ett läsår då den studerande bedriver studier. Från och med den 1 januari 2003 skall studiebidraget kunna lämnas under tio månader per år.

Extra tillägg

Under 2001 lämnades ett extra tillägg till ca 19 000 elever, en minskning av antalet med 11,9 procent jämfört med föregående år. Från och med den 1 januari 2003 skall extra tillägg

precis som studiebidraget kunna lämnas under tio månader per år.

Inackorderingstillägg och kostnader för dagliga resor för elever utomlands

Under 2001 fick 6 286 elever inackorderingstillägg, en ökning av antalet med 4,2 procent i förhållande till föregående år. Under samma år fick tretton svenska elever ersättning för dagliga resor utomlands.

Anslagsnivå 2003–2004

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiehjälp till 3 miljarder kronor för budgetåret 2003.

Tabell 4.25:1 Härladning av anslagsnivå 2003-2004

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	2 681 820	2 681 820
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut	300 000	300 000
Övriga makroekonomiska förutsättningar		
Volymer	29 140	132 780
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	3 010 960	3 114 600

4.1.2 25:2 Studiemedel m.m.

Tabell 4.25:2 Anslagsutveckling för Studiemedel m.m.

<i>Tusental kronor</i>				
2001	Utfall	7 265 224	Anslags-sparande	1 158 384
2002	Anslag	10 490 580 ¹	Utgifts-prognos	10 512 000
2003	Förslag	11 034 219²		
2004	Beräknat	11 599 931		

¹ Inklusivt en minskning med 1 113 940 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2002 och budgetpropositionen för 2003.

² 2 135 661 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter, varav -182 812 är regleringsbelopp för år 2000.

Anslaget finansierar fr.o.m. 2001 kostnader för studiemedel i form av studiebidrag samt pensionsavgifter. Studiemedelsanslaget är till övervägande del rättighetsstyrt och förbrukningen av anslaget är följaktligen främst beroende av antalet studerande som beviljas studiestöd. Utgifterna på anslaget är också kopplade till utvecklingen av prisbasbeloppet.

Studiestödssystemet har reformerats och det generella studiebidragets andel av studiemedlens totalbelopp höjdes fr.o.m. den 1 juli 2001 från

27,8 till 34,5 procent. Samtidigt infördes för vissa studerande ett nytt högre studiebidrag med en bidragsdel motsvarande 82 procent av studiemedelbeloppet. Dessutom höjdes de s.k. fribeloppsgränserna och studiebidraget blev pensionsgrundande.

Anslaget för 2002 är drygt 4 miljarder kronor högre än utfallet för 2001. Detta är en konsekvens av att det nya studiemedelssystemet får fullt genomslag innevarande år. Faktorer som avsevärt bidrar till ökningen är att studiebidraget höjts, att det högre bidraget införts och att de statliga ålderspensionsavgifterna numera finansieras från anslaget.

En jämförelse mellan anvisade medel och utfall för budgetåret 2001 visar ett överskott på 1 158 miljoner kronor. Införandet av de högre fribeloppsgränserna bedömdes öka kostnaderna för studiebidraget kraftigt då färre studenter förväntades få inkomster över fribeloppsgränserna. Färre studenter skulle därmed få ett reducerat studiebidrag. Så har dock inte blivit fallet. Därtill blev det faktiska utfallet av antalet studerande med det högre bidraget färre än beräknat. Sammantaget medförde detta att kostnaderna för studiemedlen blev lägre än beräknat.

Regeringens överväganden

Regeländringar

Regeringens förslag: I studiestödslagen (1999:1395) skall vissa ändringar göras för att underlätta Centrala studiestödsnämndens (CSN) administration och för att förbättra servicen för studiestödstagarna.

Skälen för regeringens förslag: Den nya studiestödslagen trädde i kraft den 1 juli 2001. CSN har regeringens uppdrag att följa studiestödsreformens effekter. Myndigheten har i sitt uppföljningsarbete lämnat vissa förslag till mindre justeringar av studiestödssystemet i syfte att främst förbättra och effektivisera administrationen av systemet. Regeringen anser att följande två justeringar som kräver lagändringar bör genomföras snarast möjligt. CSN och även Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på författningsförslagen.

Enligt 3 kap. 9 § studiestödslagen begränsas rätten till studielån successivt fr.o.m. det år den studerande fyller 41 år enligt en regel som anger hur många låneveckor som kan medges om studier påbörjas vid en angiven ålder, den s.k. lånetrappan. De lån som den studerande har haft tidigare skall räknas in i det sammanlagda antalet veckor som studielån kan lämnas för. Studielån för studier på lägre nivå skall dock bara räknas in i viss utsträckning. Lån som den studerande tidigare har haft för studier på grundskolenivå räknas inte alls in. För lån på gymnasienivå gäller följande. Lån för behörighetsgivande studier på gymnasienivå, som har skrivits av med anledning av senare studier med studielån på högskolenivå, räknas inte in i det sammanlagda antalet veckor som studielån kan lämnas för. Motsvarande gäller lån som har lämnats samtidigt med det högre bidraget eller – enligt äldre bestämmelser – i form av särskilt vuxenstudiestöd (svux) eller särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa (svuxa). Vilka tidigare lån på gymnasienivå som skall räknas in är alltså kopplat till bestämmelserna om avskrivning av lån. Motivet till att inte räkna med alla tidigare lån är att det är angeläget att studerande som påbörjar studier med studielån ges bättre förutsättningar att avsluta även längre kompetenshöjande utbildningar med studielån. Reglerna är emellertid komplexa och för den enskilde svåra att förstå.

CSN har uppmärksammat att effekten av bestämmelsen i praktiken innebär att tidigare studiestödsveckor på gymnasienivå som regel räknas med till hälften i lånetrappan. I syfte att förenkla administrationen av systemet bör reglerna för hur veckoberäkningen skall ske justeras. Den föreslagna förändringen innebär att tidigare studiestödsveckor på gymnasienivå alltid betraktas som halva veckor vid beräkningen av antalet återstående veckor som lån kan lämnas för enligt lånetrappan. Förslaget innebär alltså att resultatet blir i huvudsak detsamma men sättet att göra beräkningen blir enklare. Förslaget ger anledning till ändringar i 3 kap. 9 § och i övergångsbestämmelserna till studiestödslagen.

En låntagare som har påbörjat återbetalningen av sina studielån kan enligt 4 kap. 12 § studiestödslagen i vissa situationer få nedsättning av årsbeloppet. Årsbeloppet får sättas ned bl.a. om låntagaren på nytt börjar studera och då tar emot studiestöd eller utbildningsbidrag för doktorander. En förutsättning för nedsättning är enligt 4 kap. 12 § att låntagaren ansöker om detta.

Motsvarande bestämmelser om nedsättning fanns i den gamla studiestödslagen (1973:349). Enligt den lagen krävdes dock inte någon ansökan om nedsättning från låntagaren om denne beviljats nytt studiestöd för nya studier.

I princip samtliga låntagare som påbörjar nya studier med studiestöd vill ha nedsättning av årsbeloppet under den tid som nytt studiestöd lämnas. I syfte att förenkla för såväl CSN som enskilda bör kravet på en ansökan från låntagaren i den ovan beskrivna situationen tas bort. Förslaget innebär att en studerande som väljer att återuppta sina studier aldrig hindras av krav på återbetalning av tidigare tagna lån under studietiden. Detta medför ett tillägg i 4 kap. 6 § studiestödslagen.

De förslag som nu lämnas är närmast av teknisk karaktär och innebär inte någon genomgripande förändring av systemet. Förslagen förorsakar i princip inte några kostnadsökningar, men innebär att administrationen förenklas och att systemet blir enklare och mer överblickbart för studiestödstagarna. De nya reglerna bör gälla fr.o.m. den 1 januari 2003.

Resultatinformation

På grund av att svux och svuxa är under avveckling och att det högre bidraget i studiemedlen i stället införts, är antalet studerande med studiemedel per utbildningsnivå inte fullt ut jämförbart med tidigare statistik. Detta gäller speciellt på grundskole- och gymnasienivå.

För samtliga utbildningsnivåer och för utlandsstudier fick sammanräknat ca 440 000 personer studiemedel under 2001. Det är en ökning från föregående år med drygt 20 000 studerande. Från 2000 till 2001 har antalet studiemedelstagare på grundskole- och gymnasienivå ökat med drygt 9,5 procent till ca 115 300 personer. Denna ökning är en följd av införandet av det högre bidraget i studiemedlen, som medfört en omflyttning av sökande från svux och svuxa. Under samma period har antalet studiemedelstagare på eftergymnasial nivå, inklusive utlandsstuderande, ökat med ca 3,1 procent till ca 325 000 personer. Gruppen utlandsstuderande minskade något.

Anslagsnivå 2003–2004

Studiemedelsanslaget följer utvecklingen inom utbildningssektorn och påverkas av de insatser riksdag och regering gör inom området. Under

perioden 1997–2003 tillförs universitet och högskolor resurser för närmare 100 000 nya permanenta platser. Som en effekt av att anslagsnivån justerats, se volym 1, avsnitt 6.2.1., för universitet och högskolor i syfte att begränsa statlig konsumtion minskar behovet av studiestöd med drygt 93 miljoner kronor under 2003.

Förändringen av prisbasbeloppet medför att utgifterna beräknas stiga med ytterligare 214 miljoner kronor 2003 och med 456 miljoner kronor 2004.

Jämfört med anvisade medel i 2002 års statsbudget beräknas också utgifterna att minska under 2003 med nästan 519 miljoner kronor främst beroende på att genomsnittskostnaden per studiemedelstagare har nedjusterats.

Antalet studerande vid polisutbildningen i Umeå och Växjö utökas under 2003. Studiemedelsanslaget förstärks därför med 8 491 000 kronor genom att det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas med motsvarande belopp. En ny utbildning i skydd mot olyckor som leder till brandmansexamen skall inrättas fr.o.m. hösten 2003 och skall berättiga till studiemedel. Den nya utbildningen ersätter tidigare brandmannautbildning och berättigar inte längre till lön under utbildning. Detta innebär att anslaget bör förstärkas med 2,25 miljoner kronor genom att det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor* minskas med motsvarande belopp. Sammantaget innebär detta en ökning med 10,7 miljoner kronor för anslaget under 2003.

Vidare har anslaget justerats ned med 182,8 miljoner kronor med anledning av Riksförsäkringsverkets beslut om reglering av statlig pensionsavgift för 2000.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiemedel till drygt 11 miljarder kronor för budgetåret 2003.

Tabell 4.25:2 Härledning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	11 604 520	11 604 520
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut	-93 425	-92 737
Övriga makroekonomiska förutsättningar	213 905	435 259
Volym	-518 710	-366 852
Överföring till/från andra anslag	10 741	19 741
Övrigt	-182 812	
Förslag/beräknat anslag	11 034 219	11 599 931

4.1.3 25:3 Studiemedelsräntor m.m.

Tabell 4.25:3 Anslagsutveckling för Studiemedelsräntor m.m.

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2001	Utfall	3 722 743		799 947
2002	Anslag	4 775 620	Utgifts-prognos	4 695 541
2003	Förslag	5 585 224		
2004	Beräknat	6 169 959		

Anslaget uppfördes 2001 och finansierar räntor på och avskrivningar av studielån som lämnats inom ramen för studiemedel, svux och svuxa. Dessutom belastas anslaget av avskrivningar av studielån som lämnats inom ramen för studie-hjälpen enligt äldre bestämmelser. Anslaget belastas också av kostnader för avskrivning och inlösen av vissa studielån med statlig kreditgaranti i enlighet med kungörelsen (1961:384) om avskrivning av lån för studier eller på grund av att låntagaren avlidit eller varit varaktigt betalningsoförmögen.

Faktorer som styr utgifterna på anslaget är nyutlåning, ränteutveckling, prisbasbeloppsförändring, återbetalningstakt och avskrivning av studielån. Ränteutgifterna beror också på den fordran som staten har på samtliga låntagare. Den 1 januari 2002 fanns över 1,7 miljoner studielån registrerade. Den samlade utestående skulden var knappt 145 miljarder kronor fördelat på ca 1,4 miljoner låntagare.

Utfallet på anslaget 2002 förväntas bli knappt 81 miljoner kronor lägre än anvisade medel.

Detta beror främst på två faktorer. För det första har en nedjustering av räntan gjorts under året, vilket reducerar utgifterna med 50 miljoner kronor. För det andra bedömer regeringen att antalet låntagare blir färre än tidigare beräknat vilket medför att utgiftsbelastningen sänks med ytterligare 31 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

En övervägande del av anslagsbelastningen utgörs av räntekostnader för skuldstocken. Till följd av att den totala skuldstocken ökar varje år och att återbetalningarna ännu är relativt begränsade kommer också räntekostnaderna att öka. Upplåningsräntan för CSN för dessa lån är 4,25 procent 2002 och baseras på den ovägda genomsnittsnittsräntan av emissionsräntorna för Riksgäldskontorets statsskuldsväxel och statsobligationsemissioner för de tre senaste kalenderåren. Denna ränta förväntas öka 2003 och 2004 till 4,6 procent, vilket innebär att utgifterna beräknas stiga med 322 miljoner kronor per år.

Regeringens förslag: Under 2003 får lån tas upp i Riksgäldskontoret (RGK) för det samlade behovet för studielån intill ett belopp om 120 900 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: CSN:s totala upplåning hos RGK beräknas uppgå till ca 111 miljarder kronor vid utgången av 2002 för studielån tagna fr.o.m. 1989. För budgetåret 2003 beräknas att ytterligare 10 miljarder kronor behöver lånas upp för studielån. Det samlade lånebehovet bedöms därmed uppgå till 120,9 miljarder kronor för detta budgetår.

Skuldutvecklingen hos RGK innebär också att räntekostnaderna ökar under de kommande åren med ca 500 miljoner kronor per år.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiemedelsräntor m.m. till 5,6 miljarder kronor för budgetåret 2003.

Tabell 4.25:3 Härledning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	4 775 620	4 775 620
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut		
Övriga makroekonomiska förutsättningar	322 374	322 374
Volym	487 230	1 071 965
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	5 585 224	6 169 959

4.1.4 25:4 Rekryteringsbidrag¹

Tabell 4.25:4 Anslagsutveckling för Rekryteringsbidrag

Tusental kronor

År	Utfall	0	Anslags-sparande
2001	Utfall	0	Anslags-sparande
2002	Anslag	0	Utgifts-prognos
2003	Förslag	2 028 992	¹
2004	Beräknat	2 065 313	

¹ 361 807 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter.

Anslaget finansierar fr.o.m. den 1 januari 2003 bidrag enligt lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. Rekryteringsbidraget skall komplettera studiestödssystemet och kunna användas som ett verktyg i kommunernas uppsökande verksamhet för att stimulera till studier på grundskole- och gymnasienivå. Kommunerna skall rekrytera personer över 25 år som har en kortare tidigare utbildning och som är eller riskerar att bli arbetslösa eller som har något funktionshinder. Kommunerna skall också bedöma om dessa personer har behov av kompletterande utbildning. CSN skall besluta om och ansvara för utbetalning av rekryteringsbidraget samt övrig administration.

Regeringens överväganden

Regelförändringar

Riksdagen har nyligen beslutat att införa ett nytt rekryterande bidrag till vissa vuxenstuderande

(prop. 2001/02:161, bet. 2001/02:UbU15, rskr. 2001/02:312). I propositionen aviserade regeringen att återkomma till riksdagen med eventuella kompletterande lagförslag beträffande det nya systemet. Nedan lämnar regeringen vissa förslag till tekniska justeringar för att i relevanta delar anpassa rekryteringsbidraget till studiestödssystemet. Systemet föranleder också vissa ändringar i angränsande lagstiftning t.ex. när det gäller att bestämma hur rekryteringsbidraget skall betraktas som inkomst i andra bidragssystem. CSN och Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på författningsförslagen.

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall få meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet för enskilda läroanstalter och de allmänna försäkringskassorna när det gäller rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. I sekretesslagen (1980:100) skall införas en bestämmelse om sekretess i ärenden om rekryteringsbidrag.

Skälen för regeringens förslag: Det är av stor betydelse för den studerande att handläggningen av rekryteringsbidraget sker så smidigt som möjligt. CSN behöver därför ha ett bra samarbete med utbildningsanordnarna. Enligt 6 kap. 6 § studiestödslagen (1999:1395) är läroanstalterna skyldiga att till CSN och ÖKS lämna vissa uppgifter som behövs för studiestödsadministrationen. En motsvarande uppgiftsskyldighet för utbildningsanordnarna behöver införas vid hanteringen av rekryteringsbidraget. På samma sätt som gäller för studiestöd skall läroanstalterna – förutom de enskilda studerande – lämna nödvändig information om studiernas omfattning, studieaktivitet och liknande uppgifter till de administrativa myndigheterna för att hanteringen av rekryteringsbidraget skall bli korrekt och rättssäker. Det bör ankomma på regeringen eller den myndighet som regeringen utser att utfärda de närmare föreskrifterna härom.

Enligt 9 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess i ärenden om studiestöd om vissa närmare förutsättningar i lagen är uppfyllda. Regeringen föreslår att en komplettering görs i sekretesslagen så att hantering av känsliga uppgifter i ärenden som rör rekryteringsbidrag kan skyddas på motsvarande sätt som i studiestödsären-

¹ Nytt anslag uppförs

den. Detta gäller särskilt kommunernas hantering av uppgifterna men skall också avse handläggning vid berörda myndigheter. Förändringen påverkar inte gällande bestämmelser om meddelarfrihet. Den föreslagna kompletteringen av sekretesslagen är av sådan enklare beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Regeringen avser att inom kort lämna förslag till hur rekryteringsbidraget skall betraktas vid beräkning av inkomst vid fastställande av bostadsbidrag och återbetalningsskyldighet av underhållsstöd.

Författningsregleringen bör träda i kraft den 1 januari 2003 då det nya bidraget skall börja gälla. Förändringarna har inga ekonomiska effekter för det allmänna. Regeringen har nyligen i en förordning om rekryteringsbidrag meddelat de närmare föreskrifter som behövs för tillämpningen av systemet.

Anslagsnivå 2003–2004

Regeringen står fast vid den ekonomiska bedömning som gjordes i propositionen Rekryteringsbidrag vid vuxenstudier (prop. 2001/02:161). Kompensationen till kommunerna på 20 miljoner kronor per år redovisas under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, avsnitt 2.7.1. Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaderna för åren 2003 till 2004 enligt nedan.

Tabell 4.25:4 Härledning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut	2 048 992	2 085 313
Övriga makroekonomiska förutsättningar		
Volym		
Överföring till/från andra anslag	-20 000	- 20 000
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	2 028 992	2 065 313

4.1.5 25:5 Vuxenstudiestöd m.m.

Tabell 4.25:5 Anslagsutveckling för Vuxenstudiestöd m.m.

Tusental kronor

2001	Utfall	5 405 861	Anslags-sparande	2 250 843 ³
2002	Anslag	3 517 664 ¹	Utgifts-prognos	3 139 272
2003	Förslag	64 356²		
2004	Beräknat	0		

¹ Varav 154 000 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2002 och budgetpropositionen för 2003.

² 5 856 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter.

³ Beloppet i Årsredovisning för staten 2001 (skr. 2001/02:101) bilaga 7 avseende utgående reservation och ramöverföringsbelopp 2001 har korrigerats.

Anslaget finansierar särskilt vuxenstudiestöd (svux), särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa (svuxa) och särskilt utbildningsbidrag (ubs). Till och med den 30 juni 2001 finansierade anslaget även korttidsstudiestöd, internatbidrag och timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux). Den viktigaste utgiftsstyrande faktorn är antalet studerande som efterfrågar stöd samt förändringar i arbetslöshetsersättningen. Vuxenstudiestöd är beloppsmässigt anpassat till nivåerna i arbetslöshetsförsäkring.

En jämförelse mellan anvisade medel och utfall för 2001 visar att nästan 2 251 miljoner kronor inte har utnyttjats. Detta beror främst på att arbetslösa ansökt om svuxa och ubs i mindre omfattning än beräknat. Antalet studerande med svuxa har minskat med 30,4 procent, studerande med ubs med 25,8 procent och studerande med svux med 15,4 procent jämfört med 2000. Den främsta orsaken till detta antas vara en ökad samsättning. Det har inneburit att anslaget för Vuxenstudiestöd m.m. belastades i mindre omfattning än beräknat. Även prognosen för innevarande år visar ett lägre utnyttjande av anslaget än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2002.

Arbetslöshetsersättningens lägsta och högsta belopp samt ersättningen under de första hundra dagarna har höjts fr.o.m. den 1 juli 2002. Vuxenstudiestöden har därför höjts med motsvarande belopp.

Regeringens överväganden

Den 1 juli 2001 infördes det nya reformerade studiestödssystemet. Det innebär att vuxenstudiestöden svux och svuxa endast lämnas till studerande som före den 1 juli 2001 har påbörjat en

utbildning med dessa stöd. Svux och svuxa kan lämnas längst t.o.m. den 30 juni 2003.

Vuxenstudiestöden korttidsstudiestöd, internatbidrag och timersättning vid särvux lämnas inte längre enligt studiestödslagstiftningen. Från och med den 1 juli 2001 kan i stället bidrag lämnas enligt förordningen (2001:362) om bidrag vid korttidsstudier. Bidraget handhas av Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus).

Vuxenstudiestöden ubs och stöd till studerande vid vissa naturvetenskapliga och tekniska utbildningar (NT-svux) upphör den 31 december 2002.

Mot bakgrund av det som redovisats beräknas kostnaden för budgetåret 2003 för vuxenstudiestöden till 64,4 miljoner kronor.

Tabell 4.25:5 Härledning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat 2002 i 2002 års statsbudget	3 378 664	3 378 664
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut	-3 314 308	-3 378 664
Övriga makroekonomiska förutsättningar		
Volym		
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	64 356	0

4.1.6 25:6 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Tabell 4.25:6 Anslagsutveckling för Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2001	Utfall	40 642		29 303
2002	Anslag	61 520		43 911
2003	Förslag	60 520 ¹		
2004	Beräknat	61 520		

¹ 1 089 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter varav -1 000 tkr är regleringsbelopp för år 2000.

Anslaget finansierar

– bidrag enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan för kostnader för resor och boende för döva och hörselskadade elever vid riksgymna-

sierna i Örebro samt för elever vid Rh-anpassad gymnasial utbildning i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå,

– utgifter enligt förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar för kostnader för dels anordnandet av sådan utbildning, dels deltagande i sådan utbildning.

De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är antalet elever. För 2001 redovisas ett anslagssparande på 29 miljoner kronor varav regeringen beslutat om indragning av 27,5 miljoner kronor. Även prognosen för innevarande år visar ett lägre utnyttjande av anslaget än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2002.

Regeringens överväganden

Under 2001 har 420 personer fått bidrag enligt förordningen om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan. Det är en liten ökning i jämförelse med 2000. Omfattningen bedöms komma att ligga på samma nivå de kommande tre åren.

Vid beslut om bidrag enligt förordningen tas hänsyn till om eleven uppbär förtidspension eller sjukbidrag. Budgeteringen under anslaget utgår från att ingen elev uppbär sådan förmån vilket förklarar anslagssparandet.

Enligt riksdagens beslut, med anledning av förslag i propositionen Sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension (prop. 2000/01:96, bet. 2000/01:SfU15, rskr. 2000/01:257), skall systemet med förtidspension och sjukbidrag förändras fr.o.m. den 1 januari 2003. Den nya aktivitetsersättningen skall kunna utgå tidigast från den 1 juli det år då den försäkrade fyller 19 år. Belastningen på anslaget påverkas av riksdagens beslut.

Bidrag enligt förordningen om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF) har under 2001 omfattat 607 föräldrar, vilket är en minskning med 59 deltagare i förhållande till 2000. Vid full utbyggnad beräknas omfattningen till 800 personer. Den ersättning som lämnas till deltagare i utbildningen har varit nivåmessigt densamma som ersättningen till studerande i korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349). Korttidsstudiestödet har sedan den 1 juli 2001 ersatts av bidrag enligt förordningen (2001:362) om bidrag vid korttids-

studier. Detta bidrag är inte skattepliktigt. CSN har påpekat den nu gällande skillnaden mellan de två ersättningsformerna. Statens skolverk har i uppdrag att följa och utvärdera TUFF och årligen lämna redovisning. En slutlig redovisning skall lämnas den 1 oktober 2004.

Vidare har anslaget justerats ned med en miljon kronor med anledning av Riksförsäkringsverkets beslut om reglering av statlig pensionsavgift för 2000.

Mot bakgrund av ovanstående beräknar regeringen anslaget till 60,5 miljoner kronor för budgetår 2003.

Tabell 4.25:6 Härledning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	61 520	61 520
Förändring till följd av:		
Beslut		
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt	-1 000	
Förslag/beräknat anslag	60 520	61 520

4.1.7 25:7 Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Tabell 4.25:7 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Tusental kronor

2001	Utfall	25 734	Anslags-sparande	1 876
2002	Anslag	24 950	Utgifts-prognos	25 684
2003	Förslag	25 450		
2004	Beräknat	26 073		

Anslaget finansierar stöd till produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker. Anslaget disponeras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) som i samverkan med andra bibliotek skall förse synskadade och andra läshandikappade med litteratur. En jämförelse mellan budget och utfall för 2001 visar att utfallet blev ca 1,8 miljoner kronor lägre än anvisade medel beroende på att beställd kurslitteratur inte levererats i tid. Prognosen för 2002 visar att anslaget samt anslagssparandet kommer att förbrukas i sin helhet

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kronor efter 2003.

Tabell 4.25:7 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2001	Prognos 2002	Beräknat 2003	Beräknat 2004	Beräknat 2005 –
Utestående åtaganden vid årets början	2 853	461	3 000		
Nya åtaganden	461	3 000	3 500		
Infriade åtaganden	2 853	461	3 000	3 500	3 500
Utestående åtaganden vid årets slut	461	3 000	3 500		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	12 000	4 000	4 000		

Regeringens överväganden

Antalet läshandikappade högskolestuderande som utnyttjade TPB:s studielitteraturservice 2001 var 737 personer. Det är en ökning med 30 procent jämfört med föregående år. Det är framför allt gruppen dyslektiker som ökat. Under 2001 ökade antalet dyslektiker med 32 procent.

TPB har under 2001 producerat 1 356 titlar och distribuerat 16 554 enheter (talboksembalage, punktskriftsböcker, e-textböcker och förstorningar) till studenter. Nyproduktionen per studerande har minskat något, dels på grund av en effektivare organisation som inneburit ökad återanvändning av studielitteratur, dels på grund av att inlån från andra talboksbibliotek i världen har ökat. Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för budgetåret 2003 till 25,4 miljoner kronor.

Tabell 4.25.7 Härladning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	24 950	24 950
<i>Förändring till följd av:</i>		
Beslut		
Övriga makroekonomiska förutsättningar	500	1 123
Volym		
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	25 450	26 073

4.1.8 25:8 Bidrag till vissa organisationer m.m.

Tabell 4.25.8 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa organisationer m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	2003	Anslags-sparande	2004
2001	Utfall	23 707		2 516
2002	Anslag	55 241 ¹	Utgifts-prognos	55 133
2003	Förslag	39 959		
2004	Beräknat	39 959 ²		

¹ Varav 15 000 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2002 och budgetpropositionen för 2003.

² Motsvarar 39 959 tkr i 2003 års prisnivå.

Anslaget finansierar bidrag vid studier under kortare tid.

I maj 2001 beslutade riksdagen (prop. 2000/01:107, bet. 2000/01:UbU18, rskr.

2000/01:228) att bidrag vid studier under kortare tid skall fördelas av Landsorganisationen i Sverige (LO) och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO). Även Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) har denna uppgift. Därför anvisas medel för dessa bidrag fr.o.m. den 1 juli 2001 till Sisus och lämnas som statsbidrag till LO och TCO. Bidrag utgår i princip för samma utbildningsinsatser som tidigare, dvs. för vissa studiecirklar, kortare kurser vid folkhögskola, viss kommunal och statlig vuxenutbildning samt vuxenutbildning för utvecklingsstörda. Bidragen, som är skattefria, har höjts och kopplats till prisbasbeloppet. Mot bakgrund av den nya formen för fördelning av bidraget har regeringen för avsikt att nära följa utvecklingen inom anslaget.

Anslagssparandet från 2001 beror främst på att TCO behövde längre tid än beräknat för att bygga upp kunskap kring regelverket och utveckla rutiner för hanteringen.

Regeringens överväganden

Under andra kalenderhalvåret 2001 har LO utbetalat 13,2 miljoner kronor, TCO 576 000 kronor och Sisus 5 miljoner kronor i bidrag. Prognosen för innevarande år visar att hela anslaget kommer att förbrukas och att många sökande kommer att få avslag på sin ansökan på grund av medelsbrist. Den nya ordningen har dock ännu inte gett erfarenheter som motiverar någon ny bedömning av medelsbehovet. Därutöver har anslagsnivån justerats i syfte att begränsa statlig konsumtion, se volym 1, avsnitt 6.2.1. Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för budgetåret 2003 till 39,7 miljoner kronor.

Tabell 4.25.8 Härladning av anslagsnivå 2003-2004

Tusental kronor

	2003	2004
Anvisat i 2002 års statsbudget	40 241	40 241
<i>Förändring till följd av:</i>		
Pris- och löneomräkning ¹	0	0
Beslut	-282	-282
Överföring till/från andra anslag		
Övrigt		
Förslag/beräknat anslag	39 959	39 959

¹ Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2002 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed pris- och löneomräkning